

Emilia Figura-Osełkowska

Instytut Północny im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie;

emilia.figura-oselkowska@ip.olsztyn.pl • <https://orcid.org/0000-0002-8926-6803>

Sprawozdanie z V Seminarium Polsko-Rosyjskiego „Wspólne dziedzictwo Prus Wschodnich” w Braniewie

Report from the 5th Polish-Russian Seminar „Wspólne dziedzictwo Prus Wschodnich” in Braniewo

Bericht über das fünfte polnisch-russische Seminar „Wspólne dziedzictwo Prus Wschodnich” in Braniewo

W dniu 15 X 2021r. w Braniewie – po dwuletniej przerwie – po raz piąty odbyło się Seminarium Polsko-Rosyjskie z cyklu „Dziedzictwo Kulturowe Prus Wschodnich”, którego organizatorem było Towarzystwo Miłośników Braniewa, a współorganizatorem Towarzystwo Naukowe im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie. Tym razem wydarzenie zostało sfinansowane ze środków pozyskanych z Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia w ramach X otwartego konkursu na rzecz dialogu i porozumienia Polski i Rosji w projekcie „Kultura pogranicza – bez granic”.

Każde wcześniejsze, tak i tegoroczne Seminarium cieszyło się dużym zainteresowaniem miłośników Braniewa i tematyki regionalnej Warmii oraz byłych Prus Wschodnich, a także wsparciem lokalnych władz samorządowych. W tym roku honorowymi gośćmi byli: Burmistrz Braniewa – Tomasz Sielicki, Wicestarosta Braniewski – Krzysztof Kowalski, Wójt Gminy Braniewo – Jakub Bornus oraz Przewodniczący Rad Miasta i Powiatu oraz Dyrektorzy braniewskich jednostek organizacyjnych miasta i powiatu braniewskiego.

Program piątego Seminarium zapowiadał cztery wystąpienia: prof. dr hab. Zoji Jaroszewicz-Pieresałcew – „Starodruki polskie wydane w Królewcu”,

dr Emilii Figury-Osełkowskiej – „Prusy Wschodnie w Przewodnikach Turystycznych”, dr Larysy Kolobkowej – „Pro Memoria... polskie wątki w kaliningradzkich pomnikach” oraz prof. dr. hab. Stanisława Achremczyka – „Duchowe dziedzictwo Warmii”.

Prowadzący Seminarium Prezes Towarzystwa Miłośników Braniewa Zbigniew Kędziora przywitał wszystkich licznie zgromadzonych gości i przypomniał wcześniejsze edycje Seminarium, z których pierwsze odbyło się 13 IV 2018 r. Następnie zaprosił do wysłuchania pierwszego referatu prof. dr hab. Zoji Jaroszewicz-Pieresławcew, która przybliżyła historię oficyny królewskiej oraz zbiory zachowanych starych druków polskich z Królewca. Wśród wymienianych cymeliów, których zdjęcia można było podziwiać na ekranie, prelegentka szczególną uwagę zwróciła na polskie kancjonały, które używane były jako modlitewniki i przekazywane w rodzinach z pokolenia na pokolenie lub wkładane do trumny jako jeden z przedmiotów osobistych nieboszczyka. Do dzisiejszych czasów zachowało się niewiele egzemplarzy starych druków, które pozostają w rękach prywatnych lub można je oglądać m.in. w olsztyńskich bibliotekach – Instytutu Północnego im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” i Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny, czy też w Bibliotece Muzeum Warmii i Mazur na Zamku Kapituły Warmińskiej w Olsztynie.

Dr Emilia Figura-Osełkowska z Instytutu Północnego im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, na przykładzie wybranych niemieckich przewodników turystycznych z początku XX w. opowiedziała o atrakcjach i udogodnieniach, jakie czekały na turystów odwiedzających Prusy Wschodnie głównie w latach 20. i 30. Oprócz prezentowanych zdjęć przewodników, zebrani mogli wziąć do ręki i obejrzeć „Spis schronisk Rzeszy” z 1933 r. z prywatnych zbiorów prelegentki. Wszyscy zainteresowani lekturą mieli możliwość pozyskać wiedzę praktyczną z zakresu turystyki wędrownej, obejrzeć ówczesne anonse, jak i przeczytać opisy schronisk funkcjonujących w Niemczech w 1933 r., w tym dwóch schronisk młodzieżowych znajdujących się w Braniewie, ówczesnym Braunsberg.

Kolejną prelegentkę – dr Larysę Kolobkową z Kaliningradu – można było zobaczyć i usłyszeć za pomocą transmisji internetowej. Doktor Kolobkowa, reprezentująca Bałtycki Uniwersytet Federalny im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie, opowiadała o polskich pomnikach w Kaliningradzie. Pokazując zdjęcia miejsc w Kaliningradzie związanych z polską kulturą, przybliżyła ich historię, kulisy powstania i postacie zasłużonych królów, szlachty, uczonych i artystów.

Ostatni, podsumowujący wykład o „Duchowym dziedzictwie Warmii” wygłosił Prezes Towarzystwa Naukowego im. Wojciecha Kętrzyńskiego prof. dr hab.

Stanisław Achremczyk. W iście poetyckich słowach profesor Achremczyk kreślił malowniczy pejzaż osiemnastowiecznej Warmii, przynosząc słuchaczy na dwór polskiego króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, odsłaniając tajemnice biskupich rezydencji Ignacego Krasickiego m.in. w Lidzbarku Warmińskim. Zebrani z zaciekawieniem słuchali o dawnych zwyczajach szlacheckich i dworskim życiu najważniejszych i najzamożniejszych mieszkańców Warmii.

W ramach podziękowania prelegenci otrzymali pamiątkowe upominki od Burmistrza Braniewa – Tomasza Sielickiego oraz Wicestarosty Braniewskiego – Krzysztofa Kowalskiego. Seminarium podsumowali m.in. były Starosta Braniewski Leszek Dziąg – inicjator dotychczasowych seminariów oraz ich współorganizator – prof. dr hab. Stanisław Achremczyk. Wydarzenie zostało objęte patronatem lokalnych mediów, które reprezentowała Marta Hajkowicz z Radia ESKA. Prezes Towarzystwa Miłośników Braniewa Zbigniew Kędziora podziękował wszystkim zebranym za udział w V Seminarium Polsko-Rosyjskim pod hasłem „Wspólne dziedzictwo Prus Wschodnich” i zaprosił na kolejne wydarzenia kulturalne i edukacyjne organizowane przez Towarzystwo.